

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, poštni predal šte. 163.

Naslov za telegrame: »Naprejek, Ljubljana.

Čekovni račun št. 13.307.

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 44.
Četrtna
»Naprejeva« številka
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilno
Kmetiško-delavske zveze
Stane letno 60 Din — mesečno 5 Din

Volitve!

Volitve v narodno skupščino (parlament) bodo že 8. februarja 1925.

Do 25. t. m. je čas za reklamacijo in ta čas je zdaj najvažnejši. Vsak moški slovanske narodnosti, ki je do 10. t. m. dopolnil 21. leto starosti in prebiva že najmanj 6 mesecev stalno v občini, mora biti vpisan v volilni imenik. Volilni imeniki morajo biti do 25. t. m. med uradnimi urami pri vseh občinskih uradih vedno razpoloženi in vsakdo ima pravico volilni imenik pregledati, prepisati in zahtevati njegov popravek.

Če zahtevaš popravek volilnega imenika (reklamiraš), moraš vedeti naslednje:

1. reklamirati more le fizična oseba, nikdar ne organizacija ali stranka.

Ni pa potrebno, da bi reklamiral vsak zase, temveč lahko vsak volilec reklamira tudi za drugega

2. Reklamacija se mora vložiti pri občinskem uradu, in sicer ali ustno na zapisnik ali pa pismeno.

3. Vsakega volilca moraš posebej reklamirati.

4. Reklamaciji moraš predložiti kak veljaven dokument, ki naj dokaže opravičenost reklamacije. Taki dokumenti so: krstni in rojstni list, delavska (ali poselska) knjižica, šolsko spričevalo, vojaški dokumenti, potni list, domovnica.

Pisemenih reklamacij ni treba kolekovati! Rešitev reklamacije mora županstvo pismeno naznaniti tistemu, ki je reklamiral in onemu, katerega je reklamiral.

Dokumente, ki jih rabiš za reklamacijo od župnega urada (krstni list) ali od županstva (potrdilo o 6 mesečnem stalnem bivanju), ti morajo izdati župni in občinski uradi brezplačno.

Vzorec za reklamacije:

V volilnih zadevah takse prosto.

Datum.

Zupanstvu v

Podpisani nisem vpisan v volilnem imeniku za volitve v narodno skupščino.

Prilagam potrdilo, (navedi, kakšen dokument prilagaš!), da sem star nad 21 let in potrdilo, da bivam v tej občini že nad 6 mesecev.

Z ozirom na to predlagam, da me vpišete v volilni imenik za volitve v narodno skupščino.

Podpis,

(stan, bivališče, hišna številka.)

Vzorec za izreklamiranje:

V volilnih zadevah takse prosto.

Datum.

Zupanstvu v

Volilec N. N. (navedi tudi stan, bivališče in hišno številko!) je vpisan v volilnem imeniku za narodno skupščino pod tekočo šte. . . . se je preselil glasom potrdila občinskega urada iz občine . . . v občino . . .

Zahtevam, da se imenovani izbriše iz volilnega imenika.

Podpis,

(stan, bivališče, hišna številka.)

Na sličen način zahtevaj tudi popravek, če nisi pravilno vpisan, bodisi da je ime popačeno itd.

V vsakem kraju ustanovite takoj volilne odbore, ki naj poskrbe za reklamacije in vse drugo, kar je potrebno. Vsa potrebna navodila in pouk bomo pravočasno objavili v »Napreju«!

Lovro Klemenčič:

Preko razkola k združenju org. proletariata.

Kako je prišlo do razkola jug. soc. dem. stranke leta 1920.

Oportunisti so prodali suverenost Slovenije.

Ministerializem je najogabnejši izraz oportunitizma. Oportunitizem pa je sistematično izvajanje kratkovidne politike, ki stremi za malimi trenutnimi uspehi, a pri tem pozablja glavne in bistvene interese družabnega progressa.

V Narodni vladi niso uganjale ministerializma in demagogije samo reakcionarne in meščanske (liberalci, demokratije) in malomeščanske (klerikalci) stranke, temveč tudi vodstvo socialne demokracije, katero so reakcionarne stranke spretno uporabljale za plašč, za maskiranje svoje protiljudske, protinarodne, protisocialne politike.

Prav čudovito je, kako se je dalo lahkomišelnost vodstvo Soc. demokratične stranke — A. Kristan, Žorga, Prepeluh — vpreči v liberalno-klerikalni zavoženi voz. Prav čudovito je, da se klerikalci, bivši soc. demokratični voditelji, ki se kažejo danes najvnetejše bojovnike za avtonomijo slovenskega naroda — takrat, ko so bili na vladi in ko so bili suvereni gospodarji Slovenije, so za skledo leče — za par ministrskih sedežev in malenkostnih koncesij — prodali suverenost slovenskega naroda zastopnikom belgrajske buržuazije.

Ne da bi vprašala ljudstvo je namreč Narodna vlada potom par delegatov izvršila — brez vsake garancije za samoupravo Slovenije — centralizacijo s srbijansko vlado. Namesto da bi takoj po prevratu z vso odločnostjo zahtevala kot *conditio sine qua non* razpis splošnih volitev v slovenski deželni zbor, se je vodstvo naše stranke, ne da bi vprašalo člane, vsedlo skupaj s par liberalci in klerikalci ter za zeleno mizo imenovalo »poslanec« v takozvano Narodno predstavništvo, ki je služilo samo za pesek v oči ljudstvu, ki je splošno zahtevalo volitve v konstituantno. Ali ni to zasmeh parlamentarnega demokratizma?

Lahkomiselna predaja suverenosti Slovenije in Hrvatske je imela in ima še danes silne posledice. To, kar so politični šarlatani napravili v par mesecih za zeleno mizo, si bo moralo ljudstvo ponovno priboriti v težkih bojih, ki bodo lahko trajali še desetletja.

(Da se danes voditelji istih strank še upajo pred ljudstvo z donečimi frazami o avtonomiji, o republiki, socializmu, je mogoče samo zato, ker so potom terorja zamašena usta tisočim delavskih zaupnikov, da ne morejo razkrinkati pred ljudstvom teh farižejsko-špekulantskih voditeljev. Za časa Narodne vlade pa je delavstvo in ljudstvo na Slovenskem videlo njihov demokratizem, njihovo republikanstvo in njihov socializem na delu. Na delu so se namreč pokazali ti gospodje za skrajne nazadnjake, reakcionarje, monarhiste in antisocialne vojne špekulante.)

Oportunisti so še danes za reakcionarni centralizem.

Čeprav je program socialistov v ustavnem in nacionalnem vprašanju jasno izražen v resolucijah balkanske konference 1909. leta in X. strankinega kongresa, ki so še vedno veljavne, ker jih noben socialistični kongres ni spremenil, vendar Korunova sekta še dandanes, ko je vendar ogromna večina delavstva in ljudstva proti hegemonističnemu, reakcionarnemu centralizmu, obdržala tajne zveze z najizrazitejšimi predstavniki tega centralizma — z »Jutrovci«. Nikjer, prav nikjer, ne gredo oni v boj proti centralizmu, temveč se iz cele njihove politike vidi, da so pripravljene vedno stopiti v tabor reakcionarjev proti ljudstvu.

Ali kaj mar tem voditeljem kongresne stranke, strankin pravilnik, strankin program, kaj njim mar delavski in ljudski kongresi! Saj so zato obrnili stranki hrbet in ustanovili svojo stranko, da ne bi bili vezani pri svoji politiki od vseh teh stvari, ki so samo za omejene ljudi okoli »Napreja«!

Antisocialna politika »socialističnih« ministrov.

Ali ne samo v ustavnem in nacionalnem vprašanju so oportunisti pogazili lahkomišelnost slavno tradicijo program in resolucijo svoje stranke. Za časa njihove »Narodne« vlade, začasnega Narodnega predstavništva in demokratično-socialistične vlade je vodstvo stranke popolnoma pozabilo, da bi ono moralo zastopati socialne interese delavstva in ljudstva.

Predočimo si tedanji poveljni položaj delavnega ljudstva, ki se je izmzgano in sestradano vračalo s fronte, iskalo zaslužka, služilo za vsako mezdo in plačo. Cela kopa ostrih socialnih vprašanj je bilo postavljenih na dnevni red, med njimi najbolj pereča: invalidsko in agrarno vprašanje, stanovanjsko ter brezposelnost, ki je bila tedaj še bolj akutna kakor danes.

Nobenege teh vprašanj niso rešili ministerialci, dasi bi ga bili lahko takrat, ko je ljudstvo bilo s simpatijami na njihovi strani in oboroženo, da bi kapitalisti ne mogli nasprotovati. Agrarna reforma, katere projekt so baje napisali »socialistični« ministri, je unikum skrpučala, ki ga je buržuazija sijajno izkoriščala in ga še izkorišča v svojem interesu, uganjajoč z njim korupcijo.

Graščinska in cerkvena veleposestva so ostala nedotaknjena v rokah fevdalne nemške gospode in še dandanes morajo kmetje po teh veleposestvih delati tlako, a par hektarjev zemlje, ki so jo dali kmetom v zakup — ne v last — jim lahko vsak čas vzamejo.

Invalidsko vprašanje še danes — šest let po vojni — ni rešeno!

Delavsko zavarovanje je vzela iz delavskih rok buržuazija po zaslugi ministerialcev, ki so takrat (najbrže še danes) smatrali demokrate za svoje prijatelje in zaveznike.

Brezposelnost in izseljeniško vprašanje se sploh ni reševalo.

Delavskim strokovnim organizacijam, ki so bile v teh časih edina zaščitnica delavskih interesov, niso nudili nobene pomoči, pač pa se je s terorjem in oboroženo silo nastopalo proti delavcem, ki so si skušali s štrajkom priboriti boljši kos kruha!

Z visokih ministrskih in poverjeniških sedežev je buržuazija lahkomišelnost vodstvo tedanje naše skupne stranke pahnila tisti hip, ko se ji je zdelo, da lahko vlada tudi brez njih. »Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen!« (Zamorec je svojo dolžnost opravil, zamorec naj gre!) Praznih rok je zapustilo vodstvo, s pečatom sramotne izdaje delavskih in socialističnih interesov svoje visoko mesto.

Ni čuda, da se je proti taki politiki, ki je povrh tega bila čisto osebna, dvigal elementarni odpor v vrstah soc. demokratičnih pristavev. Ta odpor je bil toliko močnejši, ker je del hrvatskega in vse srbsko delavstvo bilo še takrat enotno proti ministerialnemu oportunitizmu. Toda voditelji niso razumeli tega odpora pravilno, kakor so svojo politiko vodili popolnoma individualistično, osebno — ne da bi se zmenili za razpoloženje delavstva, tako so tudi odpor proti njihovi politiki smatrali za osebno zadevo. Tako se je zgodilo, da je bil vsak delavec, ki se je upiral tej politiki in jo kritiziral, proglašen za antidržavni element in vtiaknjen v zapor.

Toda vkljub temu je odpor v vrstah organiziranega delavstva bil vsak dan močnejši. Na nesrečo pa se je vodstvo naraščajoče opozicije polastila nesposobna klika z dr. Lemežem, inž. Gustinčičem in Žorgom na čelu. Oni so se poslužili istih metod, kakor so se jih naučili od starega vodstva, t. j. vodile so jih pri njihovem delu osebne ambicije, a ne interes progressa in stranke.

Zato niso nastopili proti vodstvu stranke tam, kjer je bilo edino mesto za to, to je na XI. strankinem kongresu, kjer je bila že večina delegatov proti ministerializmu. Tam so bili tako neodločni, da je bila sprejeta resolucija, ki je še nadalje omogočila vodstvu uganjati staro politiko. Potem pa je imenovano vodstvo opozicije kar naenkrat izvršilo puč v stranki, proglasilo ljubljanski odbor za centralni ter izvršilo razkol ravno pred velikim železničarskim štrajkom, torej ravno takrat, ko je bila enotnost najbolj potrebna. Poraz, ki ga je doživelo delavstvo pri velikem železničarskem štrajku, je imel svoje globoke vzroke ravno v tem nepremišljeno izvršenem razkolu. Vrh tega je vodstvo opozicije bilo tako neodločno, da si ni upalo pridružiti razklani del slovenskega delavstva združeni srbski in hrvatski stranki, kar se je zgodilo šele na vukovarskem kongresu.

Zaradi lahkomišelnega razkola je ostal pod vplivom desnice še dober del dobrih in poštenih delavskih zaupnikov, kar nam priča nadaljnja politika sodrugov okoli »Napreja«, ki so z vso odločnostjo vstali proti korupciji v stranki ter začeli izvajati pravilnik in sklepe v dejanjih.

Stan . . . Din 25—
za inoz . . . Din 35—
Prostor 1×55 mm beseda
60 par, n.
Dopise frankirajte in po
priobčijo. — Rokopisi
Reklamacije za list so poštn.

Ministerializem praktičiran potom pučizma.

Vsa ta sramotna oportunistična politika vodstva naše stranke po prevratu, ki jo dosledno vodi naprej danes dr. Korun s svojo sekto, je bila mogoča samo zato, ker vodstvo stranke ni bilo v dobrih stikih s članstvom, a članstvo ni bilo dovolj zavedno, da zahtevalo od svojega vodstva izvajanje socialističnega programa, resolucij kongresa ter pravilnika. Vodstvo stranke, v katerem so sedeli tudi današnji skrajni levičarji (Žorga) — katerega ne more opravičiti, da se je pozneje, ko je zaslutil, da gre navzdol, preprosto skrnil in prepustil drugim odgovornost, ki mu jo je dal kongres — je delalo usodepolne korake na lastno pest za zeleno mizo. To pa se imenuje pučizem, to je taktika puča, ker nekaj oseb, ne oziraje se na mišljenje članstva in delavstva, sklepa o stvarih, za katere mora nositi odgovornost in posledice ves pokret.

Na drugi strani pa si je prvotno vodstvo opozicije, ne da bi počakalo na redni strankin kongres ali pa sklicalo izreden kongres, osvojilo isto taktiko pučizma v dobri ali slabi volji, kar je postranskega pomena za presojevanje političnega gibanja, od katerega je odvisna organizacija celega razreda in ljudskih mas.

Tako vidimo, da se taktika skrajnih oportunistov in skrajnih levih kričarjev prav lepo ujema. To pa ne slučajno, ker slučajnosti v teh stvarih za materialista ne obstajajo.

In kdor pozna поблиže osebe, ki so se posluževale teh političnih metod puča, bo uvidel, da jih pri njihovi taktiki ni vodil interes delavstva in socialne revolucije, temveč osebni interesi in ambicije. Vsakdo ve, ki gleda svet z odprtimi očmi, da je vsak človek podvržen slabostim in osebnim ambicijam.

Zato pa so proletarske stranke vsega sveta tako zgrajene, da ne pripuščajo vpliva osebnih ambicij na strankino taktiko. Ta ureditev organizacije se imenuje demokratični centralizem v stranki. Kongres (občni zbor) vseh strankin organizacij je vrhovni organ v stranki. Sklepi kongresa se ne morejo menjavati samolastno. Za vsak važen korak, ki ga stori strankino vodstvo, če že ni pooblaščen za to, mora sklicati izreden občni zbor. Na člane in organizacije se ne sme vplivati s korupcijo, kakor je bila in je še navada pri korupcionističnih socialistih. Vse zadeve v stranki se razpravljajo načelno — a ne osebno.

Vse to pa je bistvo pravilnika. Če bi torej pravilnik in program ne bil samo na papirju, če bi ga bilo vodstvo izvajalo na delu, potem ne bi bilo delavstvo na Slovenskem tako razklano, tako brezmočno, kakor je danes.

V prihodnjem članku bom pokazal, da je isti vzrok dovedel tudi komunistično stranko Jugoslavije do razkola in slabosti.

(Dalje prihodnjič.)

Razno.

V Klemenčičevem članku se rabi beseda materialist v svojem pravem pomenu, nasprotniki bodo pa nanjo kazali in rekli, da sami priznavamo svoj materializem, ki mu oni podtikajo pomen koritarstva, grabežljivosti itd. Kdor ne razume razločka med pravim in nepravim materializmom, naj si prečita v knjigi »Socializem in vera« poglavje o idealizmu in materializmu. Sploh je treba paziti na pomen besed zlasti v takih člankih, ki na kratko govore o težkih problemih. Tako bi n. pr. po Klemenčičevih besedah o agrarni reformi lahko kdo mislil, da smatra pisatelj razdelitev veleposestev za ideal — to pa ni res, socialistični ideal je združeno gospodarstvo.

Kdo se boji Kristana? Trboveljski sodrugi so o priliki občnega zbora odločno izjavili: »Vse nič ne pomaga, h Kristanu nas ne boste spravili!« Nato se odreže Krušič: »Kaj Kristan! Mi se ga nič ne bojimo, vi se ga pa bojite!« Dalje je Krušič rekel, da smo mi vsi bedaki, naku je dobil takoj takle odgovor: »Seveda, mi bedaki smo ostali v SSJ, vi pametni greste

pa h Kristanu!« — Gotovo dela vsak tisto, kar misli, da mu bo pomagalo v boju za obstanek. Stavkokaz je tudi dejal, da se Trboveljske premogokopne družbe nič ne boji. Stavke pa vendarle ni kazil iz korajže, ampak iz strahu... Pa pustimo stavko, ki je brez močne organizacije res težavna zadeva, zlasti v času brezposelnosti. Vzemimo kako lažjo stvar, n. pr. progresivni davek. Marsikdo se ga ni prav nič bal, izvršeno ga je znal priporočati in zagovarjati, dokler ga ni bilo treba izvrševati. Ko je pa javna tabela organizacij in prispevkov začela prav z nekrščanskim neusmiljenim trgati socialistične maske s kapitalističnih obrazov, takrat se je naenkrat zazdel naš pravilnik neizvršljiv in namesto progresivnega davka so začeli hvaliti slogo (ne za druge »Sloge«!) in priporočati, naj se s Čobalom, dr. Korunom, Kristanom itd. lepo skupaj vsedemo in pogovorimo o zedinjenju, pa čeprav proti pravilniku, ki ga je pravzaprav le kos papirja. Nam se zdi, da so se ti neustrašeni borci prav zelo bali tega »kosa papirja!« In ker so se bali tega, zato se jim ni bilo treba bati Kristana in brez skrbi so se lahko z njim skupaj vsedli... Klerikalci se boje pekla, Korunovci pravilnika — Kristana pa nobeden, najmanj pa mi, ki se ne ustrašimo niti njegovega tridesetletnega »socializma«.

Odločna je nova PP vlada, pravi ata »Narod«, ker je takoj brzojavno ali ekspresno odstavila čez 20 velikih županov, med njimi ljubljanskega Šporna in mariborskega Vodopivca, potem menda par sto srezkih poglavarjev in grozi Radiću, da bo razpustila njegovo stranko. To je posebne vrste odločnost, ki je pri nas bolj znana pod imenom terorizem.

Da smo spremenili taktike, nam očita »Socialist« v 45. številki in pravi, da smo naenkrat za zedinjenje proletariata, ki smo mu prej vedno nasprotovali. Kaj takega! Oni pa so vedno bili za zedinjenje, saj so gotovo radi samega zedinjenja iz stranke dezertirali! Ugotavljamo pa, da je spremenil »Socialist« taktiko, ali pa imajo revolucijo. Iz »Proletarca« je ponatisnil članek: Kakšni bi proletarci ne smeli biti, v katerem pravi n. pr. tudi to-le:

Zavlačuj plačevanje članarine, kolikor najdalj moreš. Če te tajnik opominja, mu odgovori, da se sam zaveš svoje dolžnosti. Če te suspendira, ga napadaj kjerkoli moreš in poudarjaj, da si pošteni, ki točno plačuje svoje račune. Pazi, da boš dobro izbral organizacijo, h kateri pripadaš. Potem ji očitaj, da nimaš od nje nikake koristi. Daj ji samo toliko, kolikor absolutno moraš, da ne izgubiš članske pravice. Ne sodeluj pri nobeni akciji in se norčuj iz drugih, ker delajo za organizacijo. Predlagaj ali podpiraj na seji take predloge, katere boš po seji pobijal in dokazoval, kako so nesmiselni. Če se se ti bo zdelo, da si dobil vse, kar si v danih okoliščinah od organizacije mogel dobiti, odstopi in pripoveduj, da ni slabše organizacije pod soncem, zato si jo pustil in slovesno zatrjuj, da ne bo dolgo, ko jo bodo zapustili tudi vsi drugi — k temu pristavimo mi še: in ustanovi SPJ. Gospodje, iz »Proletarca« ste posneli zgodovino vaše frakcije.

V Nemški Avstriji so stavkali železničarji 6 dni. V sredo zvečer je stavka končala z zmago železničarjev. Vlada je precej po izbruhu stavke odstopila, organizacije pa kljub temu niso odnehale in so zmagale nad vlado! — Kdaj bodo naše organizacije take?

V prvi polovici decembra bodo v Nemčiji volitve v državni zbor. Kakšni bodo rezultati, se da približno sklepati iz rezultatov volitev v deželni zbor v deželi Anhalt-Dessau: socialisti 18.197 glasov (junija t. l. 4000 manj), demokrati 3862 (junija 2200), komunisti 1399 (junija 2400). Mandatov so dobili socialisti 15 (junija 13), demokrati 3 (junija 1), komunisti 2 (junija 4).

Konservativni val gre baje čez Evropo, so trdili naši kapitalistični listi, ko so dobili konservativci na Angleškem največ mandatov. Kako je s to stvarjo, dokazuje najlepše iz-

java nove angleške konservativne vlade, da bo nadaljevala politiko — prejšnje delavske vlade. Konservativci so veliki demagogi. Pred volitvami so kričali, da je bila politika delavske vlade zanič, ker so pa narastli glasovi delavske stranke za več kakor milijon glasov, je to znamenje, da je bila politika delavske vlade vendarle dobra. Zato si hočejo konservativci, ki so kakor sploh vse meščanske stranke obsojeni na smrt, z lepimi obljubami in gesli podaljšati življenje. Mislimo pa, da jim bo tona Angleškem malo pomagalo, ker je pokazal angleški proletariatski silno zrelost.

Vse dopise in druge pošiljke za »Napreju«, »Ljudski glas«, Pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ in »Slogu«, r. z. z. o. z. pošiljajte na naslov: Ljubljana, poštni predal 168.

Socialistični koledar za l. 1925. je že v tisku. Sodrugi, zbirajte naročila! Kdor ga bo prej naročil, bo tudi prej dobil koledar. Trpežno v platno vezan žepni koledar bo veljal 10 Din za vse predplačnike. Izšel bo prve dni decembra.

Zveza delavskih žen in deklet in „Ženski list“.

Čitla sem v »Napreju«, da se je ustanovila neka »Zveza delavskih žen in deklet« v Ljubljani, ki bo izdajala tudi svoj mesečnik. Res je, dobila sem že prvo številko. Več lepih stvari je v njej. In če bodo besede meso postale, bo tudi naše ženstvo kmalu spregledalo in stopilo v oster boj za svoje pravice. Vendar sem odločno proti ustanovitvi tega lista.

Čutim se polnopravno proletarko, zato najdem prostor v proletarskem listu in ni mi treba posebnega ženskega lista. Prepričana sem, da mi bo sledila še marsikatera proletarka. Marsikatera bo še spoznala, da je ustanovitev »Ženskega lista« čin proti razredni zavednosti in pravcati separatizmu, čeprav piše »Z. l.« tudi to-le: »Naš list je torej obenem razredno glasilo socialistično mislečih žena. Z našim delom se nikakor nečemo separirati od naših sodrugov, temveč tudi od svoje strani doprinesiti svoj skromni delež na oltar zmage zatiranega in izkoriščenega delavskega razreda, katerega številni in najbolj trpeči del smo ravno žene.«

V skupnih vrstah z našimi sodrugi si bomo žene priborile svoje pravice, doslej smo zastoj čakale, da nam prinesejo možje enakopravnost. Saj še celo v najnovejši parlamentarni dobi smo imeli »sodruge poslance«, ki niso hoteli ničesar storiti za žensko politično enakopravnost. Bali so se, da bo na Slovenskem še bolj črno, če dobe žene in dekleta volivno pravico. Sodbo nad tako moško slabostjo naj si vsaka sama napravi. Možje bi morali v prvi vrsti pomagati ženam iz teme. Da temu ni tako, je vzrok ta resnica, ja 80%, če ne več, naših sodrugov misli, da spada žena res le »k loncu in plenici«. Takih mož, ki so res tudi precej krivi ženske zasužnjnosti, je še mnogo. Zato se moramo pa žene zavedati, da smo dolžne skrbeti za boljšo družbo, za boljše možje.

Vendar nam pa boljše družbe in boljših mož ne bo prineslo navdušenja, temveč samo stvarno delo. S podvojeno silo bi se dalo še marsikaj zamujenega popraviti.

Tudi tam kjer obk oncu meseca vselej zmanjka, nikakor ne more škodovati, če vodi rodbina račune. Imam izkušnje, da je marsikje bilo vedno manj preprirov v hiši, ko se je imel mož priliko prepričati, kam je šel denar, da so končno prepripi sploh ponehali, ker so morali izostati očitki: kako gospodaršit itd. To je velika dobrota računovodstva. Že po prvem mesecu zapisovanja prejemkov in izdatkov je pa izostalo tudi mnogo nepotrebnih izdatkov, kar je bilo iz računov videti, brez katerih stvari bo todi mogoče živeti, da bo ostalo čim več za potrebnije. Danes imamo sicer precej rodbin, ki vodijo račune o svojem gospodarstvu, je pa zelo malo mož, ki bi to tudi delali.

Marsikateri mož, ki bi si koncem meseca lahko izračunal, koliko je zapravil za nepotrebne in škodljive stvari, zlasti za alkohol, bi lahko spoznal, da bi s tem denarjem lahko kupil svoji rodbini in sebi precej več kruha in obleke.

Če je to pravilno in koristno, moramo začeti pri sebi. Zene, ki hočejo v tem smislu vzgajati otroke in prepričati može, morajo to najprej same izvršiti!

Ljubljanska centrala »Zveze delavskih žen in deklet« je že kupila zemljišče »Mostec« in začela izdajati svoj list. Nekaj me pri tem moti, odpravite torej vse dvome in sume in objavite račune: odkod denar za vse to? Drugič: če priznavate, da hočete skupno z našimi sodrugi izbojevati pravice in odpraviti krivice, če to priznate, potem ni treba posebnega lista, ker proletarskemu tisku ni z rožicami poslano. Pomagajte mu in vstopite v vrste razredno zavednih sodrugov in sodružic. Tiste, ki so za načelo javnosti, za progresivni davek itd., naj se pridružijo naši stranki in izražajo svoje misli v »Napreju«, tiste pa, ki so proti tem načelom, naj se pridružijo pristošemu »Socialistu«. Dovolj prostora v teh listih mora biti tudi za stvarne razprave med ženami.

Ustvarjati separatizem ni delo za boljšo družbo!

Samosvoja.

Socialistična reakcija.

Nič čudnega ni, da se je v reakcionarni državi razvila tudi socialistična reakcija. Za nas delavce je pa važno, kdo izvaja socialistično reakcijo. Potrebno je, da to vemo, ker nam delavcem mnogokrat razni lažnjivi apostoli socializma pihajo na srce fraze o zedinjenju radi nujno potrebne sloge med proletariatom. Zedinili naj bi se tudi z raznimi reakcionarnimi socialisti. Pridigati take »ideje« delavstvu je po raznih izkušnjah iz prakse zmožen le demagog, ki na drugi strani še vedno govori, da je delavstvo neumno, da še ni spregledalo in se ni še ničesar naučilo. Zato delajo za zedinjenje v praksi ljudje, ki največ kriče o zedinjenju, bo naslednji dogodek prav jasno pokazal.

Meseca julija so hoteli imeti naši sodrugi v Trziču člansko zborovanje. Naravno je, da so ga nameravali sklicati v prostorih tržiškega Delavskega doma, ki je last Konsumnega društva za Slovenijo. Najemnik gostilne, g. Hribar, eden izmed »tridesetletnih socialistov«, je sestanek našim sodrugom v gostilniških prostorih Delavskega doma prepovedal. Čudno je le, zakaj ne ukrene potrebno, da bi v gostilno ne zahajali tudi naši sodrugi, ampak le oni od »edinozveličavne« Kristan-Korunove partije. Če bi hotel izmed naših sodrugov kdo izpiti celo morje po navadi slabega vina v tržiškem Delavskem domu, bi mu tega nihče ne prepovedal. Ampak sestanek delavcev, na katerem bi mogli zvedeti resnico o svojem in političnem položaju, kjer bi si mogli svoje znanje razširiti, to jim preprečujejo in jih hočejo prisiliti, da ostanejo v temi po zaslugi »starih, zaslužnih in tridesetletnih socialistov« ravno tako, kakor se trudi buržujska reakcija, da bi ostal delavski razred v temi in nevednosti. Reakcija prve in druge vrste dobro ve, kaj sta znanje in prava razredna zavednost brez bogov, pijavk in volkov v ovčji koži, ki so se spretno vtihotapili radi svojega osebnega egoizma v delavske organizacije, da bi se obogatili sami, ne pa pomagali do socializacije. Ta reakcija ve, zakaj je proti izobrazbi in pravi orientaciji delavcev.

Ko je mesec dni pozneje naš sodrug Pastorek zopet prišel v Trzič, je g. Hribar potrdil, da je sestanek prepovedal, in sicer z motivacijo, da naj naši sodrugi prinesejo dovoljenje centralnega vodstva Konsumnega društva, drugače da ne sme tega dovoliti. Ker so pa naši sodrugi v Trziču večinoma člani Konsumnega društva, je sodrug Pastorek napravil pritožbo radi prepovedi zborovanja. Na to je prišel sledeči odgovor:

Čenjeni združnik Josip Pastorek, Ljubljana VII. Baraka obj. X., številka 49.

Vašo pritožbo z dne 12. septembra smo predložili seji in Vam na podlagi te sporočamo:

Delavski dom v Trziču je v resnici last naše zadrage. Vendar je pa uprava doma v Trziču, kakor tudi drugod poverjena lokalnim faktorjem, ki so centrali odgovorni le za gospodarsko stanje objekta. Razume se, da se glede shodov in prireditev centrala ne more vmešavati vmes in če Vam je krajevni odbor v Trziču nenaklonjen je to popolnoma njegova avtonomna zadeva.

Čudimo se pa ne, če goje krajevni faktorji napram Vam nezaupanje, ko se pa stalno trudite v svojem časopisu »Napreju« z raznimi neutemeljenimi kritikami zmanjšati ugled zadrage in ji s tem škodovati.

Prosimo Vas, da to naše stališče upoštevate.

Zadružni pozdrav.

Konzumno društvo za Slovenijo
Registrovana zadruga z o. zavezo.
Svetek. Jurčič.

Iz tega odgovora se jasno vidi, da se skrivajo lokalni faktorji za centralne in centralni za lokalne, le da bi ušli pravični sodbi ljudstva, kadar jih kdo zgrabi za ušesa. Vrhu tega bi pa mi člani Konzumnega društva prosili oba podpisana člana načelstva, da na mjasno povesta, katero esu tiste »neutemeljene kritike« v »Napreju«, ker pavšalne trditve pri nas ne drže in kot člani odločno zahtevamo, da se opuste. Gospodje Svetek, Jurčič i. dr. pridite s konkretnimi dokazi na dan! Saj mi nismo več backi, da bi nas mogli pitati s pavšalnostmi. Besedo ima sedaj k tej stvari načelstvo Konzumnega društva.

Tako torej razumejo neki »razredni borci« od njih širokoustno naglaševani razredni boj. Tako n. pr. g. sodrug Golouh na nekem sestanku v Trziču v svoji sveti jezi ni znal ničesar drugega povedati, kakor ponavljati svoje klepetave fraze, potem pa Bernot in zopet Bernot. O sodr. Bernotu je posebej ob tej priliki poudarjal, da je norec, ker objavlja število članstva, kar nasprotniki radi tega z lahkoto zvedo. Mešetarji nasprotnih organizacij ali strank zvedo že vedno za stanje članstva po skrivnih potih. Ne zve ga pa članstvo tiste svoje lastne organizacije, ki nima načela javnosti. Pa g. sodruga Golouhu gre tudi za to, da članstvo ostane to, kar je (Stimmvieh) in da niti samo o sebi ne zve vsak čas prave resnice in da ne bi spregledalo. Iz teh razlogov se najbrže trudijo razni 30letni tudi socialisti v Trziču, da v Delavskem domu ne sme biti izobešen »Naprej«, če prav bi ga za gostilno naši tamkajšnji sodrugi iz svojega žepa plačevali. Kapitalistično orjunaško »Jutro« pa ima prostor v socialističnem Delavskem domu in ga plačuje tamkajšnja podružnica »Svoboda«. Najbrže se je tržiška »Svoboda« skregala s svojim programom. Širjenje socialistične vzgoje in razširja rajše orjunaško vzgojo s pomočjo »Jutra«. Menimo, da ni daleč čas, ko bo »Svoboda« v Trziču postala tudi naročnica »Orjuna«, da bo proletarijat tem bolj hitro in sigurno odrešen. Le složni bodimo...

Posebne vrste »razredni boj« razumejo v Trziču v Delavskem domu na polju alkoholizma. Ko je prišel sodrug Mikič v Trzič predavati o abstinenci, je imel le 10 poslušalcev in »stari socialist« Krištofek je dejal, da je korist abstinence le Bernotova izmišljotina in da ima ustanovitev abstinence krožka političen pomen. Verujemo, da jim abstinence smrdi, kakor tudi naši sodrugi nekim »lokalnim faktorjem« niso všeč, ker niso pijanci in z žalostjo v svojih proletarskih dušah opazujejo nedeljski »dirindaj« v Delavskem domu, ki je združen s plesom in neizogibnim pijančevanjem, kar »lokalnim faktorjem« gotovo dobro nese. Kaj briga dotičnega, če gre na ta način delavstvo v propast, če na ta način izvajani »socializem« ne prinaša delavstvu nobenih koristi, ker se diskreditira in pridejo potem na koncu koncev razni kratkovidneži, ki kratkomalo trdijo, da je socializem zanič, da socializem ne more prinesiti proletariatu rešitve in obupajo ali postanejo apatični, ker seveda največ koristi — kapitalistu,

ki rabi ljudi, ki niso nič, ki se ne brigajo za one, ker je itak vseeno... Zato smo mi prepričani, da je nedosleden socializem zaveznik kapitalizma oziroma njegovo sorodstvo. Nas od tega prepričanja ne bodo odvrnili razni Snoji v Trziču, kateri če nič drugega ne more, zmerja v svoji brezmočni jezi našega sodruga Vuka javno s smrkovcem, menda po vzorcu enega izmed voditeljev njegove »edino zvečičavne in od Internacionale priznane stranke«, pekovskega mojstra Korena v Celju. — Živela razredna zavednost in proletarci vseh dežel, združite se — pa ne s kapitalističnim sorodstvom in reakcijo!

**Ako piješ, BUDDHA čaj,
vživaš že na zemlji raj!**

Iz stranke.

STALNI NAROČNIKI.

58. Alojzij Orel, Dolnji Kraljevec — Medjimurje.
59. Hinko Gunčar, Koprivnica.
60. Ivan Završnik, Trbovlje.
61. Marko Zalokar, Trbovlje.
62. Splošna delavska Unija v Celju.

Pregled organizacij z obračuni za oktober bo objavljen v prihodnjem »Ljudskem glasu«.

Trbovlje. Prosim, da uredništvo z ozirom na nastale razmere in odpor sedanega predsednika naše pol. organizacije, ki se protivi sklicati izredni občni zbor, kar se mu je pred kratkim še nujno zdelo, objavi naslednje vabilo: Podpisani sklicujem tem potom po naročilu zaupnikov in v imenu začasnega odbora izredni občni zbor naše krajevne politične organizacije za dne 16. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Delavskem domu. Dnevni red: 1. računsko poročilo; 2. konsolidacija SSSJ in zedinjenje; 3. event. volitev novega odbora. Vsi člani so dolžni deležiti se občnega zbora! Za začasni odbor: Fr. Rinaldo, bivši podpredsednik.

Vsem članom in naročnikom SSSJ in KDZ v Trbovljah naznanjamo, naj plačujejo do nadaljnjega naročnino za »Naprej« in »Ljudski glas« sodr. Francu Rinaldu v Lokah št. 69. Sploh je sodr. Rinaldo upravičen sprejemati vsa plačila na račun SSSJ in KDZ, kakor tudi »Sloge«, r. z. z. o. z. Sodrug Rinald sprejema tudi predplačila za koledar.

TISKOVNI SKLAD.

Anton Mejak, Stari grad, Videm	Din 10.—
Da pomagamo Kristanovcem ubiti »Naprej« nabrano 4./XI. v Trbovljah med »Slogaši«:	
Fr. Rinaldo	Din 10.—
Anton Odolsek	Din 5.—
M. Ovsenkova	Din 5.—
Ivan Pajer	Din 3.50
Franc Pencelj	Din 5.—
Ivan Polak	Din 10.—
Najdeno pod mizo	Din 1.50
J. Jeram, Jesenice	Din 15.—
Popotniki 13./XI. iz Novoga mesta	Din 4.—
V. Möderndorfer, Mežica	Din 2.—
Ivan Pajer, Trbovlje	Din 2.50
Josip Tori, Trbovlje	Din 3.25
Frah Judež, Trbovlje	Din 10.—
Matija Znuč, Trbovlje	Din 1.—
Anton Levstek, Trbovlje	Din 4.—
E. Martinšek, Ljubljana, napitina	Din 2.25
Franc Jelen, Celje (žel.)	Din 10.—
Jože Piliš, Celje	Din 6.—
Vinko Požar, Čerklje	Din 10.—
Kraj. org SSSJ v Šoštanj	Din 50.—
Nabrano na seji 8./XI./24. kraj. org. SSSJ v Šoštanj	Din 90.50
Sl. Arzenšek - Jesenšek dobljena stava	Din 13.—
And. Martinšek, Velenje	Din 10.—
Jože Koželj, Velenje	Din 2.—
Skupaj nabrano	Din 285.50
Zadnji izkaz 4./XI.	Din 31.512.73
Od 1./I./24 torej nabr.	Din 31.798.23

Začnite takoj zbirati za volilni sklad.

Gospodarstvo.

KAKO SE VLAGA 1% ZASLUŽKA V HRANILNICO?

Nekateri sodrugi si delajo pomisleke, da bi z vlaganjem majhnih hranilnih vlog upravo preveč obremenili z delom. Da bo temu pomagano, naj sedanji odbori krajevnih organizacij take vloge zbirajo in skupno pošiljajo.

Člani krajevnih organizacij lahko plačajo svoj 1% dohodka sočasno s članarino in naročnino vsak svojemu zaupniku. Odbor vpisuje vse take prejemke na posebni račun hranilnih vlog. Torej mora imeti tudi razvidno polo za hranilne vloge. Skupno vse hranilne vloge posameznih članov, ki plačujejo po 1% mesečno od vseh svojih dohodkov, pa nam obračunava krajevna organizacija redno vsak mesec. Najboljše tudi o priliki obračuna.

Načelstvo bo potem sprejemalo in izplačevalo take hranilne vloge na ime in račun krajevne organizacije. Vsako četrtletje bo pa poslal krajevni odbor načelstvu točen pregled vseh teh hranilcev in vplačanih hranilnih vlog. Kadar bo hotel kak član dvigniti vplačane hranilne vloge, bo to zahteval potom krajevnega odbora. Čim podelamo najnujnejše zastanke, ki so nastali zaradi preselitve, bomo izdali primerne tiskovine, za take izkaze malih hranilnih vlog, vendar, sodrugi, ne čakajte na to, temveč začnite takoj!

»Kamen h kamnu palača«.

Z vašimi malenkostnimi prispevki, ki jih boste z lahkoto pogrešali, boste takoj pomagali družbi, sebi še pa posebno zato, ker boste s časom imeli prihranjen lep znesek brez posebne žrtve, kajti 1% svojega mesečnega zaslužka, recimo da bi bilo to povprečno od vsakega člana 15 Din mesečno, lahko vsak pogreša. S časom si bo pa tako vendarle prihranil imena vredno vsoto.

Torej na delo! Kdor se zaveda, naj izvršuje v prid sebi in družbi.

Poročilo o nedeljskem občnem zboru »Sloge« bomo priobčili prihodnjič, ker nam danes manjka prostora.

Dopisi.

Trbovlje. Ker mi je s. Krušič na zadnjem občnem zboru očital, da sem jaz najmanj upravičen kritizirati pravilno sklicanje občnega zbora, češ da sem ed. zaenje odborove seje demonstrativno očeš, se čutim dolžnega poskušati članstvu, odkod izvirajo vsi taki in podobni napadi. Vselej je predsednik skliceval seje z vabili, na katera je napisal dnevni red. To se je pa zadnji čas opuščalo, ko so se vršile razne »zedinjalne« konference. Tako je bila n. pr. nenadoma sklicana ustno po naročilu predsednika seja zaupnikov dne 12. oktobra t. l. Seje se nas je od 19 zaupnikov pol. org. udeležilo le devet. Na seji sem spoznal, da je bil le del članov sklican, ki naj bi služili namenu s. Krušiča. Na dnevnem redu sta bili dve točki, organizacija in raznoterosti. K prvi točki je obširneje poročal sodrug Krušič. Omenil je, da je članstvo padlo od 123 na 115. Vzrok temu da je nezaupanje med zaupniki, ki danes drug drugemu ne zaupajo in zahrbtno rovarijo celo taki, ki so že 30 let socialisti in prav po komunistično naše organizacije razbijajo. To pa potom javnosti v našem lastnem časopisu z raznimi dopisi, katere potem naši nasprotniki na shodih proti nam uporabljajo. Krušič je s temi besedami meril na dopis iz Trbovelj v 125. številki »Napreja«. (G. Kristan, njegov sin in njegov adjutant Golouh v Trbovljah.) Drugi dopis, ki Krušiču ni ugajal, je bil objavljen v 148. številki »Napreja«, v katerem sem pisal, da se je g. Kristan na zletu DTE v Hrast-

niku prav dobro zabaval v družbi s Klenovškom, Krušičem in Malovrhom. To šteje Krušič za nedostojno! (Žal mi je, da je bila ta resnica natisnjena! Op. ur.) — Sodr. Pencelj je izjavil, da on kot zaupnik ne ve ničesar o tem, da bi člani izstopali iz politične organizacije pač pa iz strokovne. Da je za politično organizacijo manj članov plačalo, je bila krivda ta, da zaupniki in blagajnik radi izleta DTE niso imeli časa obračunati. Sodr. Teržan je omenil, da je bil veliko kriv tudi zadnji apel za zedinjenje, ki ga je izdala pod Krušičevim vplivom trboveljska organizacija. Sodr. Jurjavec je trdil, da je gostilniška zamizna politika kriva prepira voditeljev, kar naj se odpravi. Nato mi je Krušič očital, da sem ga ob neki taki priliki imenoval lumpa, drugič pa da sem ga obrekoval nekje, da je konzumno zadruga njegova in Jeretinova. To sem odločno zavrnil in izjavil, da je laž. Potem je Krušič rekel, da se mora temu narediti konec, ali delamo sporazumno, ali pa gremo dalje ločeni v dve skupini. Samo ena pot ostane še po njegovem: noben član ne sme nikakega dopisa poslati v javnost, dokler ne bo odboru ali pa njemu predloženo v pregled. Izjavil sem nato, da vidim, da je bila seja edino radi mene sklicana in da ne pojdem pod nobeno ne odborovo ne Krušičevo cenzuro, ali smem še pisati o Kristanu ali ne. Rajši častno propadem, predno se podam Kristanovcem. Radi tega sem zapustil sejo. Prosim uredništvo, da objavi še enkrat Uratnikovo in Golmajerjevo pismo iz 36. številke »Napreja« in Kristanov odgovor, da bo naše članstvo videlo, kako Krušič izvršuje naloženo mu delo, kakor je bil na Kristanovem sestanku poučen, da uniči »Naprej«. — Fr. Rinaldo. — (Opom. uredn. Tej želji sodr. Rinalda zdaj ne moremo ustrediti, ker imamo premalo prostora. Pa to je bila majska številka, ki jo imajo itak mnogi spravljeno in si vse to tam lahko prečitajo. Kdor je nima, si jo lahko naroči, ker ima uprava še precej izvodov spravljenih zaradi pravil »Skupnega doma«.)

Ustanovite volilne odbore! Preglejte volilne imenike!

Glad je hud sovražnik proletariata. Res je težko dandanes zbirati prispevke za organizacijo, ko si večina komaj za suh kruh zasluži!

Strah je še hušji nasprotnik proletariata. Zlasti danes, ko grozi brezposelnost vsakemu, kdor pokaže neustrašenost v razrednem boju.

Najhušji sovražnik proletariata je pa nevednost. Kdor je zaveden, se mu ni treba bati ne strahu ne gladi, ta dva sta nevarna le nevednim. Zato si bom od ust odtrgal, da bom vsak mesec vedno plačal »Naprej«, čeprav bi glad pritiskal, zato se tudi ob strahu ne dam zapeljati, da bi zamolčal čitanje »Napreja«, ampak vsi lahko vedo, da sem tudi jaz naročnik tega proletarskega lista, ki preganja nevednost, najhušjega sovražnika proletariata.

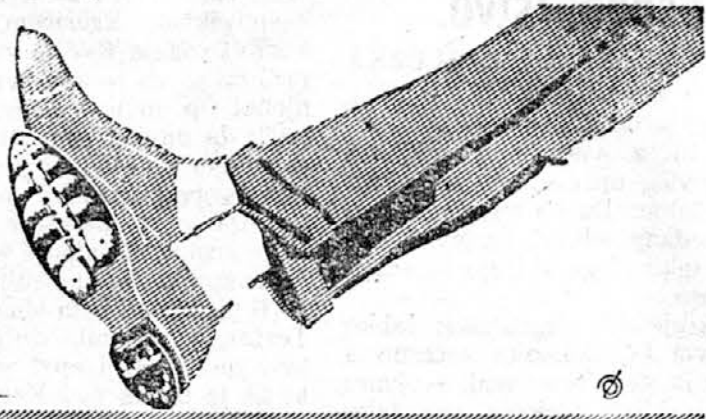
Izjavljam, da bom stalno redno plačujoč naročnik »Napreja«, dokler bo zastopal proletarske koristi proti kapitalizmu. Da »Naprej« res zastopa te koristi, bom spoznal po tem, če bo imel svoje predale odprte za vse proletarce, ki imajo kaj resnega povedati, in dokler se bo držal načela javnosti zlasti glede računov. Dokler bo »Naprej« odgovarjal vsaj tem zahtevam, bom plačal vsak mesec naročnino najpozneje do osmega. Moje ime lahko objavite med stalnimi naročniki »Napreja«.

Datum Podpis

Točen naslov

Poravnajte naročnino!

Lastnik: »Sloga«, r. z. z. o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odbora SSSJ in KDZ.)
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.
14. XI. 1914. — 2900.

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tih hod,
štedijo Vaše noge in Vašo obu-
tev ter so tpežne šin go usnje.

Naročajte
in širite
edini
delavski
list

Naprej

Trajne vrednosti

ostanejo ve-
dno darila iz
zlata in sre-
bra, ker obdrže še po preteku mnogih let svojo prvotno vrednost. Ure, verižice, prstani, zapetnice kakor tudi vsa kovrstna zlatina in srebrnina, nakit in predmeti za dnevno uporabo, v najlepši in najboljši kakovosti dobi se dobro in poceni pri tvrdki Suttner — Zahlevajte divno ilustrirani cenik, za katerega je treba poslati samo 2 dinarja na:

Odpošiljalnico ur H. Suttner
Ljubljana šte. 990 (Slovenija.)

Za udobnost odjemalcev se morejo za nadopolnitev paketa priložiti tudi dobra in fina Elsa-mila lepote in drugi kosmetični preparati lekarnarja Fellerja.

NAŠIM RODBINAM

priporočamo
našo pravo domačo
KOLINSKO
cikorijo,
izvrsten pridelek za kavo.

18 let priznane kapsule „LARUCIN“

(odobrene od ministrstva za narodno zdravje) zdravijo najsigurnejše gnojno kapavico (triper) in boleznj mokril. Škatlja 20 Din v vseh lekarnah. Direktno: Apoteka BLUM, Subotica.

NAŠI IZDELKI:

- Dvojnoslada ržena ŽIKA v rdečih zavrtkih.
 - Dvojnoslada ječmenova ŽIKA v modrih zavrtkih.
 - Slajena ječmenova ŽIKA v zelenih zavrtkih so najboljši!
- Zahtevajte le Žiko!

Ko bi mogli osebno z Vami govoriti

bi Vam lahko razjasnili kako slabo storite, če pri izbiranju mila niste oprezni in koliko škodljiva so dostikrat slaba mila! Če želite strokovnjaško izkušeno **MILo LEPOTE IN ZDRAVJA**, tedaj poizkusite eno od 5 vrst **FELLERJEVEGA ELSA - MILA V OBLIKI STEKLENIC**. Elsa-lilijino mlečno milo, Elsa-glicerinsko, Elsa-boraksovo, Elsa-katranovo in Elsa-milo za britje. Vsaka vrsta teh mil z zakonom zaščiteno znamko prijetno diši, je zelo štedljiva, izvrstno se peni, osvežuje in ohrani kožo zdravo in lepo. Ta mila so najboljše in najfinejše, kar se v milu sploh more dati!

ZA POIZKUŠNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnico in poštino 52 Din, toda le tedaj, če se denar pošlje vnaprej, ker je poština po povzetju za 10 Din višja.

Naročila je nasloviti na:

EVGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 252, Hrvatska.

UCITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica šte. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Tiskovine

za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Tukaj čitajte!

Varčujte z denarjem
pri nakupovanju
manufakturnega blaga
ter prepričajte se pred nakupom o
ogromnem znižanju cen
edino pri

HLADIN & DOBOVIČNIK

Prešernova ulica šte. 14 CELJE Gosposka ulica šte. 15

KDOR POŠLJE 3 DIN

v poštinih znamkah, dobi 1. številko »ILUSTROVANEGA TJEDNIKA«, ki izide te dni. Prinašal bo slike naših političarjev, glasovitih ljudi, krajev, dogodkov, romane itd. Lepa priložnost naučiti se hrvaščine. »ILUSTROVANI TJEDNIK«, Zagreb, I., p. p. 375.

JOHAN

se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah

Ni Vam več potrebno

godrnjati radi draginje, ker sedaj lahko dobite vse vrste blaga za obleke in perilo pri tvrdki

I. N. SOSTARIC, MARIBOR,
ALEKSANDROVA CESTA 15

po zelo znižani ceni

na pr. sukno po 60—, 70—, 90—, 100— Din itd., platno po Din. 11—, 14—, 16—, 20— itd., izgotovljene srajce Din. 44—, 50—, 56— itd., spodnje hlače po Din. 32—, 34—, 40— itd., izgotovljene obleke, in drugo za vsako cenó. Železničarji dobijo blago tudi na obroke.

Najboljši šivalni stroj

je edino le **Grietzner in**

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija. Popravljeni na razpolago

Adler za rod-

binsko in obrno

rabo v vseh opremah

Josip Petelinc, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika)

Zadruga pozor!

PERHAVEC & VALJAK

Tovarna za izdelovanje likerjev, desert vin in sirupov
d. z. o. z.

Maribor.

IZDELUJEMO TOČASNO:

- Chartreuse
- Benediktinec
- Alaš-kimovec
- Jajčji konjak
- Vanilija
- Grenčak (želodčni liker)
- Vermouth
- Marsala
- Marsaletta
- Malinov sok
- Punč
- Rum
- Medic konjak

Naši likerji, fina vina in sirupi so samo pristni, prvovrstni izdelki, iz najfinejših zelišč izdelani in prekašajo vsako tu- in inozemsko konkurencó.

ZAHTEVAJTE NAŠ CENIK!